

ТАҚРИЗИ

мушовири илмӣ дар бораи фаъолияти илмии Султонмамади Гулмамад барои пешниҳоди диссертатсия дар мавзуи «Динамикаи ҷамъшавии пайвастагиҳои фитохимиявии растании Сич (*Eremurus*) дар шароити гуногуни экологӣ» барои дарёфти дараҷаи илмӣ аз рӯйи ихтисоси 03.01.04 – Биохимия.

Султонмамади Гулмамад омузгори кафедраи химия ва биологияи Донишгоҳи давлатии тиббии Хатлон буда дар давоми кори илмӣ, худро ҳамчун тадқиқотчи бемаҳорат ва баркамол нишон дода қобилияти хуби гузоштан ва ҳал намудани масъалаҳои илмиро соҳиб мебошад. Номбурда усулҳои ҳозиразамони физикию кимиёвиро дар самти спектроскопияи ултрабунафш, спектроскопияи инфрасурх, ва электрофорези қатрагӣ бо муваффақият аз худ кард. Довталаб истихроҷи моддаҳои рағани мумӣ, полисахаридҳо, пайвастагиҳои фенолӣ ва сафедаҳоро мустақилона насб намуда, аз усулҳои таҳқиқоти дар адабиёт тавсияшударо истифода намуд. Саҳми шахсии довталаб дар таҳқиқоти илмӣ, ҷустуҷӯ ва таҳлили маълумоти адабиёт оид ба мавзуи кори илмӣ, иштирок дар таҳияи нақшаи раванди таҳқиқот, интихоби навъҳо, гузаронидани таҷрибаҳои сахроӣ, гузаронидани озмоиш дар шароити гуногуни ҳоку иқлими вилояти Хатлон, ноҳияи Данғара, шаҳри Душанбе ва деҳаи Зиддии ноҳияи Варзоб, коркарди маълумоти оморӣ, таҳлил ва ҳулосаҳо дар асоси натиҷаҳои таҳқиқот назаррас мебошад.

Муҳимияти мавзуи интихобнамудаи Султонмамади Гулмамад зарур ва мубрам мебошад, зеро дар замони муосир эҳтиёҷоти саноати сабук ва дорусозӣ ба маводи нав мунтазам афзоиш меёбад. Қисми асосии корро омӯзиши хусусиятҳои биохимиявии пайвастагиҳои рағани мумӣ, фенолӣ ва карбогидратҳои растании таҳқиқшаванда дар минтақаҳои таҷрибавӣ, таҳияи усули ҷудо намудани пайвастагиҳои фитохимиявӣ аз узвҳои растанӣ, вобаста аз марҳилаи инкишофи растанӣ, муайян намудани захираи умумии биомасса дар узвҳои рӯи заминӣ ва зери заминии намудҳои Сич (*Eremurus*) дар минтақаҳои таҷрибавӣ, ошкор намудани динамикаи тағйирёбии миқдори умумии пайвастагиҳои фитохимиявии таркиби ҷавҳари Сич (*Eremurus*) дар минтақаҳои таҷрибавӣ ҳангоми раванди онтогенез, ошкор намудани компонентҳои асосии фитохимиявӣ дар решаи растании Сичи калон (*E.robustus* Regel) ва Сичи хисорӣ (*E.hissaricus* Vved) дар раванди нашъунамо, муайян намудани захрнокии

пайвастагиҳои биологӣ таркиби Сичак (Eremurus), ки хусусияти антиоксидантӣ доранд, ташкил медиҳанд.

Кори илмӣ натиҷаи фаъолияти амалии рисолаи номзадӣ буда, натиҷаҳои асосии илмӣ ва хулосаҳои кори рисола ро шахсан довталаб ба даст овардааст. Доир ба мавзӯи рисола 9 мақолаи илмӣ дар маҷаллаҳои илмӣ ба рӯйхати Комиссияи олии аттестатсионии Ҷумҳурии Тоҷикистон дохилшуда, 2 мақолаи илмӣ дар маҷаллаҳои илмӣ тақризшаванда, ки ба рӯйхати Комиссияи олии аттестатсионӣ Федератсияи Россия дохил карда шудаанд, 6 мақолаи илмӣ дар конференсҳои байналхалқӣ ва 4 маърузаи илмӣ дар конференсҳои ҷумҳуриявӣ ба таърифи расидаанд. Автореферат ва маводи нашршуда мундариҷаи умумии рисола ро пурра инъикос мекунанд. Натиҷаҳои тадқиқотро барои пешгӯии ҳосилнокии растаниҳои E.hisricus Vved ва E.robustusus Regel дар шароити тағйирёбии иқлим ва роҳҳои идоракунии он бо мақсади ба даст овардани хосиятҳои антиоксидантӣ ва дар соҳаҳои кишоварзӣ ва дорусозӣ истифода бурдан мумкин аст. Рисолаи диссертатсионӣ ба талаботи Қарори Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон «Дар бораи Низомномаи Шӯрои диссертатсионӣ, Тартиби додани дараҷаҳои илмӣ, Тартиби додани унвонҳои илмӣ ва Тартиби бақайдгирии давлатии диссертатсияҳои Ҳимояшуда» аз 30 июни соли 2021, № 267 муқаррар гардидааст, ҷавобгӯ мебошад ва муаллифи он Султонмамади Гулмамад сазовори унвони илмӣ номзади илмҳои биологӣ аз рӯи ихтисоси 03.01.04 – биохимия мебошад.

Роҳбари илмӣ:

н.и.к., сартехнологии МХ ҶДММ

«FOOD AGRO COMPANY BV» Джонмуродов Абдували Саломович

Манзил: 111500, Ҷумҳурии ~~Узбекистон~~ вилояти Тошкент, ш. Нурафшон, к. Тошкент Йули, 55-А.

Почтаи электронӣ: abduvalid@mail.ru

Телефон: +998770111401

Имзои н.и.к., сартехнолог А.С. Джонмуродовро тасдиқ мекунам:

Сардори шӯъбаи кадрҳои МХ ҶДММ

«FOOD AGRO COMPANY BV»

Артикова З.